

2014-08-15

LUNDS
UNIVERSITET

Centrum för geografiska informationssystem
(GIS-centrum)
Karin Larsson

Dokumentation av "historiska flygbilder över Skåne"

Underlaget till flygbilderna som levereras under namnet "Historiska flygbilder över Skåne" togs fram av Lantmäterieverket (flygningar) i slutet av 1930-talet och början av 40-talet. Syftet var antingen produktion av ekonomisk karta eller militär användning. Dock kom andra världskriget emellan och diverse andra orsaker gjorde att dessa bilder inte användes eftersom de ansågs för gamla när produktion av ekonomiska kartan väl kom igång. Bilderna som levereras från GIS-centrum är ortofoton tillverkade enligt den metod som då fanns tillgänglig (blötläggningsteknik) och är i original 50 * 50 cm papperskopior uppklistrade på plywood-skivor. Dessa täcker områden om 5 * 5 km vilket ger en skala på 1:10 000. Original i form av negativ till flygbilderna i centralprojektion finns *troligen* inte bevarande av Lantmäteriet.

Vi har ingen dokumentation på vilken total täckning av dessa bilder som fanns över landet, men vi vet att det finns bilder även över andra delar. De har bl.a. använts som artilleristöd (eldledningskartor) inom försvaret i många år. I mitten av 1970-talet rensade Lantmäteriet ut och ämnade förstöra ortobilderna. De Geografiska institutionerna vid Lunds universitet ansökte om och fick godkänt för att ta över de som täcker Skåne.

Bilderna över Skåne är tagna vid 2 huvudsakliga tidpunkter:
Kustområdena 1939-40 och inlandet 1947.

Bilderna är lagrade enligt Sveriges indexsystem, SWEREF99 TM, om 10 * 10 km stora rutor. Kartbladsindelningen kan ses på distributionssidans bild över Skåne (www.gis.lu.se).

Produktionsmetod för de digitala bilderna:

- 1) Originalbilderna är "gammaldags" producerade ortofoton med storleken 50 * 50 cm. Vid denna tidpunkt har vi antagit att man fortfarande använde blötläggnings- och mosaik-metodik. Ortofotona måste vara tillverkade någon gång på 1940-50-talet. Vi har därför antagit att man då "ortorektifierat" bilderna till RT38. Den enda information som finns på original-ortofotona är kartbladsbeteckning, vilken finns inritad i en karta: "Bladindelning till Skånekartan 1:10 000", från Rikets Allmänna Kartverk, 1965.
- 2) Originalbilderna har fotograferats med en digital repro-kamera i 300 dpi → ca. 1 meters upplösning.
- 3) Endast de 4 hörnen på varje kartblad har sedan använts för rektifiering/ geokodning, och har givits koordinater i RT90 (tillräckligt liten skillnad gentemot RT38).
- 4) Vid rektifieringen användes likformig transformation. Som "resampling" användes "cubic convolution".

Som utvärdering gjordes ett antal visuella jämförelser mot vektordata RT90 (från ekonomiska kartan) och vi ansåg att metoden gav det resultat vi kunde förvänta oss med tanke på ingående datakvalité.

- 5) Bilderna har våren 2014 transformerats från RT90, 2.5 gon väst till SWEREF99 TM. Därvid har nya bilder skapats med kartbladsindelning om 10 * 10 km enligt Sveriges nya indexsystem. För mer information om detta se informationsblad från Lantmäteriet.

Bilderna levereras genom nedladdning från GIS-centrums hemsida, www.gis.lu.se.

Lund, 2014-08-15

Karin Larsson